

Brussel, 22 januari 2024
(OR. en, hu)

Interinstitutioneel dossier:
2022/0099(COD)

5599/24
ADD 1

CODEC 118
ENV 65
CLIMA 27

NOTA I/A-PUNT

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	ONTWERPVERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende gefluoreerde broeikasgassen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 517/2014 (eerste lezing) - Vaststelling van de wetgevingshandeling = Verklaringen

Verklaring van Tsjechië

Tsjechië is vastbesloten de naleving van het Protocol van Montreal te waarborgen, illegale handel doeltreffender te bestrijden en bij te dragen aan de inspanningen van de EU om de Fit for 55-doelstellingen en klimaatneutraliteit te verwezenlijken.

Hoewel wij het eens zijn met de doelstellingen van de verordening, betreuren wij dat het definitieve akkoord verder gaat dan die doelstellingen en betrekking heeft op beleidskeuzen die niet volledig zijn geanalyseerd en onder andere wetgeving vallen, met name de Reach-verordening.

De meest problematische bepalingen voor Tsjechië zijn het nieuwe lid over schakelinrichtingen (artikel 13, lid 5), dat een van de alternatieven met een laag GWP verbiedt, en verschillende delen van bijlage IV, met name inzake splitsystemen voor warmtepompen en klimaatregeling, waarin alternatieven met een laag GWP vanaf 2035 verboden worden. Ook de verboden op alternatieven met een laag GWP in de sectoren schuim, aerosolen en monoblock-warmtepompen vormen een groot probleem voor ons.

De beleidskeuze om alternatieven met een laag GWP in de sector warmtepompen en schakelinrichtingen te verbieden, samen met andere zeer strenge verboden op warmtepompen in bijlage IV en het onlangs ingevoerde verbod op de service van warmtepompen, liggen in Tsjechië zeer gevoelig. Onze luchtkwaliteitsplannen zijn sterk afhankelijk van de uitrol van warmtepompen en er is in die sector aanzienlijk geïnvesteerd met middelen uit de Europese structuur- en investeringsfondsen (vooral het Cohesiefonds) en met inkomsten uit het EU-ETS. Wij vrezen dat bijkomende belemmeringen schadelijk zullen zijn voor ons luchtkwaliteitsbeleid en voor de duurzaamheid van de in de overgang van steenkool naar schonere energiebronnen gedane investeringen.

Wij zijn ook van mening dat het verbieden van alternatieven met een laag GWP indruist tegen de geest van Besluit XXXIV/3 van de partijen bij het Protocol van Montreal, waarin de partijen worden aangemoedigd de energie-efficiëntie te verbeteren en tegelijkertijd HFK's geleidelijk af te bouwen, en rekening te houden met het TEAP 2022-verslag. Besluit XXXIV/3 is geen alleenstaand initiatief en het debat over energie-efficiëntie in het kader van het Protocol van Montreal sluit de alternatieven met gefluoreerde stoffen met een laag GWP geenszins uit.

Hoewel er veel werk is verzet om een aantal kwesties aan te pakken, kan Tsjechië om de hierboven genoemde redenen dit akkoord niet steunen en zal het zich van stemming onthouden.

Verklaring van Estland

Estland blijft zich ten volle inzetten voor het naleven van de klimaatdoelstellingen van de EU voor 2030 en 2050, en voor het verwezenlijken van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs en het Protocol van Montreal. Estland is dan ook ingenomen met de nieuwe verordening inzake F-gassen en steunt de doelstelling ervan om de emissies van F-gassen verder te verminderen teneinde bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen van de EU en innovatie voor producten met een laag GWP of F-gasvrije producten te bevorderen.

Een akkoord over de verordening inzake F-gassen is het resultaat van complexe en gespannen besprekingen. Tijdens de onderhandelingen was Estland bezorgd over de voorgestelde snelheid van de uitfasering van HFK's en de daarmee gepaard gaande maatschappelijke kosten, alsook over de vraag of op kleine markten zoals Estland voldoende alternatieve technologieën beschikbaar en betaalbaar zijn.

Estland wenst ook opnieuw te benadrukken dat de respectieve verboden gebaseerd moeten zijn op een grondige effectbeoordeling van de reële haalbaarheid en de daadwerkelijk beschikbare alternatieven. Wij betreuren dat dit niet altijd het geval is geweest. De effectbeoordelingen waren soms ontoereikend of ontbraken, en de noodzaak van een snelle en volledige geleidelijke stopzetting in sommige sectoren is zowel vanuit klimaat- als economisch oogpunt betwistbaar – aan de voordelen voor het klimaat wordt voorbijgegaan. Een van die punten van zorg houdt verband met een verbod op F-gassen in kleine splitwarmtepompen en koelers, waar we tegenover een verbod op functionerende alternatieven met een laag GWP slechts een minimaal, misschien zelfs geen klimaatteffect plaatsen. Tegelijkertijd is het gebruik van alternatieven met een laag GWP volledig in overeenstemming met het Protocol van Montreal en de reductiedoelstellingen daarvan.

Een ander belangrijk punt voor ons is de beperking in verband met bouwschuim. Om de verwachte renovatiesnelheid van de onlangs overeengekomen renovatiegolf in stand te houden, moeten we het hele jaar door in alle seizoenen kunnen bouwen. Daarom is het verbod op het gebruik van F-gassen met een laag GWP in isolatieschuim contraproductief, aangezien er geen F-gasvrije oplossing is voor het bouwen bij temperaturen onder 5 graden Celsius. Opnieuw verbieden we F-gasproducten met een laag GWP zonder effectbeoordeling, en hopen we dat wanneer het verbod ingaat, er een geschikt en betaalbaar alternatief op de markt zal zijn.

Wij kijken uit naar de toekomstige richtsnoeren van de Commissie over bijlage IV, waarin de verboden worden toegelicht en voorbeelden worden gegeven van de wijze waarop verschillende producten onder bepaalde verboden vallen. Dit is van cruciaal belang om inzicht te krijgen in de verboden en om de nieuwe verordening correct en uniform in de hele EU te kunnen uitvoeren.

Hoewel Estland het bereikte akkoord over de verordening steunt, verwachten wij dat met de herzieningsclausule betreffende de verboden in bijlage IV, de bestaande alternatieven en de bovengenoemde bezwaren voldoende aan bod zullen komen.

Verklaring van Hongarije

Hongarije blijft gecommitteerd aan de klimaatdoelstellingen van de EU voor 2030 en 2050, en vindt het belangrijk dat de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs worden bereikt. Ofschoon Hongarije het volledig eens is met de algemene doelstelling dat de rol van de verordening inzake F-gassen moet worden versterkt om te kunnen bijdragen aan klimaatneutraliteit, kunnen wij het definitieve compromis niet steunen.

Hoewel bepaalde elementen van het pakket (waaronder het handhaven van de quotumprijs van 3 EUR, het instellen van maatregelen en afwijkingen uit veiligheidsoogpunt, het vermijden van een marktmonopolie en het handhaven van een vrijstelling van het quotumsysteem voor halfgeleiders), wordt met het akkoord een zwaarwegende rode lijn overschreven. Hongarije heeft daar eerder meerdere keren op gewezen.

In de eerste plaats staat het akkoord haaks op de doelstellingen van RePowerEU en de snelle uitrol van warmtepompen. Een algemeen verbod op koelmiddelen, vooral de alternatieven met lagere emissies, druist derhalve in tegen de klimaatambities van de EU en zal de invoering van klimaatvriendelijkere alternatieven belemmeren omdat die minder betaalbaar zijn.

Hongarije heeft er tijdens de onderhandelingen stevast op aangedrongen om energie-efficiëntie, technische veiligheid en economische haalbaarheid niet over het hoofd te zien, en om rekening te houden met de verschillende economische en geografische omstandigheden van elke lidstaat. Het akkoord is niet in overeenstemming met die bezwaren.

De bezwaren hebben te maken met onder meer het beperkte onderhoud van de bestaande producten, die ontworpen zijn voor decennialang gebruik, en met het feit dat er onvoldoende tijd is om de technologische transitie voor te bereiden. Op de technische oplossingen voor de bestaande apparaten komt er een verbod en binnen vijf jaar zullen er reële beperkingen gelden voor apparaten die op de markt worden gebracht of voor recent gebouwde apparaten die op de huidige technologie zijn gebaseerd. De nieuwe technische uitdagingen vergen dat de huidige opleidingsstelsels verder worden ontwikkeld. Zoniet kan dit tot een tekort aan geschoolde arbeidskrachten leiden.

Rekening houdend met de energie-efficiëntie en de technische veiligheidsaspecten kunnen volgens Hongarije de marktbeperkingen inzake apparatuur niet binnen de gestelde termijn worden uitgevoerd. De in het akkoord opgenomen afwijkingen zijn geen afdoende oplossing voor het probleem aangezien een groot deel van de huidige apparaten naar verwachting binnen 10 jaar zullen worden vervangen.

Gezien hun hoog aardopwarmingsvermogen neemt de beschikbaarheid van gefluoreerde koelmiddelen in de huidige quotumregeling gestaag af. Toch wordt in de quotumafbouwregeling van het akkoord geen rekening gehouden met de behoeften van de markt en de techniek, en dat kan op de markt een ernstig tekort aan legaal beschikbare koelmiddelen en een stevige verhoging van de marktprijs ervan veroorzaken.

De verordening kan tot onevenredige marktverschuivingen leiden, die op hun beurt met hogere prijzen de consument nadelig beïnvloeden. De samenloop van verschillende overdreven beperkende maatregelen in de F-gassenverordening, zoals die met betrekking tot warmtepompen, die prijsstijgingen veroorzaken, kan tot een significante verhoging van illegale handelsactiviteiten en illegale invoer leiden. Hongarije zou als grensstaat van de EU daar bijzonder erg aan worden blootgesteld. Een en ander zal tot een ondraaglijke last voor de instanties van de lidstaten leiden.

Het gebruik van zwavelhexafluoride (SF₆) in een aantal elektrische schakelinrichtingen is nog altijd nodig om het elektriciteitsnet in de huidige technologische omstandigheden veilig te laten werken. Het akkoord zal ertoe leiden dat op de markt bestaande technologie wordt stopgezet en zal netoperatoren en elektriciteitsproducenten ertoe dwingen zich snel aan te passen aan nieuwe en vaak duurdere technologieën. Een aantal bedrijven heeft al een significant marktvoordeel. Dat zou voor EU-operatoren een ernstig concurrentienadeel kunnen opleveren. Daarnaast is vanuit technisch, veiligheids- en ontwerp oogpunt het verbod op het installeren van elektrische schakelinrichtingen niet in overeenstemming met de echte marktsituatie. Vooral tijdens een energiecrisis kan dit een stabiele energiebevoorrading en energiezekerheid in gevaar brengen en een zeer beperkt aantal producenten bevoordelen, wat op zich tot verdere marktverstoringen kan leiden.

Tot slot, maar niet onbelangrijk, worden de meeste ingestelde verboden niet gesteund door een toereikende effectbeoordeling met betrekking tot de beschikbaarheid en geschiktheid van alternatieven en de marktprijs daarvan. Bovendien zullen sommige maatregelen zelfs volgens de voorlopige evaluatie van de Commissie geen echte emissiereductie opleveren maar wel andere alternatieven met lage emissies van de markt verdringen.